Ջ. ՏԱՐԻ Թիւ 1676   22 2inci Tişrin 1936   ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ   ԿԻՐԱԿԻ 22 ՆՈՅ. 1936

AREVELK
Siyasi, iktisadi ve edebi yevmi gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղր.	1400 ղր.
Արտասահման	140 Ֆր.	250 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852
ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ
Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐԸ

ՄԱՏՐԻՏԻ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ. — ՆՈՐ ԿՆՃՌՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ. — ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԵԼՈՅԹԸ.— ՍԱԼԵՆԿՐՈՅԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — ԳԵՐՄԱՆԵՒՃԱՓՈՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մատրիտ դեռ կռուախնձոր է կառավարականներու և ազգայնականներու միջեւ։ Այս վերջինները այլեւս գրեթէ քաղաքին տէրն են բայց դեռ չեն կրցած մտնել, կառավարականներուն բուռն դիմադրութեան պատճառաւ, որով յարձակողները ստիպուած են մայրաքաղաքը ցամաքէն և օդէն ռմբակոծելու, մահ և աւեր սփռելով չորս կողմ։ Ազգայնականները համբերութիւնը չունեցան քաղաքը պաշարումով գրաւելու, որովհետեւ կառավարականները, ուժովցած Սովետներու ամէն տեսակ օժանդակութիւններէն հակայարձակողականի սկսան թշնամին վանելու համար, որով այս վերջինը, այլեւս ճարահատ, ամէն միջոցի կը դիմէ Մատրիտը ժամ առաջ յարձակումով գրաւելու համար՝ առանց խնայելու կիներուն և բնակիչներուն։ Այս կերպով Սպանիոյ այս գոհարը աւերակ դառնալու սպառնալիքին տակ կը գտնուի, եթէ ժամ առաջ անձնատուր չըլլայ։

Բայց հիմա ալ ուրիշ կնճռոտութիւններ ծայր տալ սկսած են, Մատրիտի կառավարութեան մայրաքաղաքը թողլով Վալանսիա քաշուելուն հետեւանքով։ Գերմանիա և Իտալիա, ի չգոյէ օրինաւոր կառավարութեան մը, փութացին իբրեւ օրինաւոր կառավարութիւն ճանչնալ զօր. Ֆրանքոյի ազգայնական կառավարութիւնը որ ասկէ քաջալերուելով, պաշարում հռչակեց Պարսելոնայի նաւահանգիստին դէմ։ Անգլիա առարկեց այս որոշման դէմ, ըսելով որ պաշարումը իրական դարձնելու համար նաւային ուժ չունի։ Բայց այս առարկութիւնը ընելով հանդերձ, Անգլիա պիտի զգուշանայ միջամտել հանել, իսկ Ռուսիա չպիտի հապաղի նոր օգնութիւններ փութացնել կարմիրներուն Պարսելոնայի միջոցաւ։ Ամէն պարագայի, դեռ շատ պղտոր է կացութիւնը։

Հիթլէր նոր ելոյթ մը եւս ունեցաւ այս շաբթուան ընթացքին, Վերսայլի դաշնագրին կանգուն մնացած վերջին յօդուածները եւս մերժելով։ Այնպէս որ այդ դաշնագրէն այսօր կանգուն կը մնան միմիայն հողային տրամադրութիւնները։

Այս անգամ ջնջուած յօդուածները կը վերաբերին գետային նաւարկութեան տրամադրութիւններուն։ Յաղթականները անիմաստ մտայնութեամբ մը որ գերման ժողովուրդը նուաստացնելէ ուրիշ բանի չի ծառայեր, պարտադրեր էին որ Գերմանիայէն անցնող գետերը, ինչպէս Հռենոս, Էլպա, Օտէր և Դանուբ նաւարկելի ըլլան բոլոր ազգի նաւերուն և միջազգային յանձնաժողովներ հսկեն այս տրամադրութեանց գործադրութեան։ Գերմանիա չհանդուրժեց այս նուաստութեան շարունակութեան և յայտարարեց թէ այդ տրամադրութիւնները կրնան շարունակուիլ եթէ միւս տէրութիւնները ընդունին իրենց հողերուն մէջ եւս զանոնք կիրարկել փոխադարձաբար։

Անգլիա և Ֆրանսա պիտի գոհանան այս անգամ եւս ակադեմական բողոքներ բարձրացնելով։ Իսկ անոնց մամուլը դարձեալ խստիւ կը քննադատէ Գերմանիոյ այս ընթացքը, ըսելով թէ այս ելոյթը թատերական հանգամանք ունի, որովհետեւ արդէն բանակցութիւններ սկսած էին այս մասին և հաւանաբար գոհացում պիտի տրուէր, բայց Գերմանիա անգամ մը եւս հռչակել ուզեց թէ ան ոչինչ կը համարէ միջազգ. պարտաւորութիւնները և բնական կը գտնէ միակողմանի կերպով դաշնագիր լուծելը։ Այս կերպով, կ'ըսեն ֆրանս. և անգլ. թերթերը, Գերմանիա կու տայ թէ ստորագրութիւն յարգել հակառակ է իր սովորութեանց, և ապագայի համար ալ կարելի չէ վստահիլ անոր ստորագրութեան։

Ֆրանսայի ներքին գործոց նախարար Մ. Սալէնկրոյի անձնասպանութիւնը ռումբի մը ազդեցութիւնը գործեց քաղաքական աշխարհի մէջ։ Ամիսներէ ի վեր աջակողմեան թերթ մը «Կռէնկուար», զինքը կ'ամբաստանէր ըսելով թէ մեծ պատերազմին ճակատի վրայ դասալիք եղած է և Գերման գիծերը փախուստ տալով գերի ինկած էր անոնց ձեռքը։ Կառավարական պաշտօնական տեղեկագիրները որոնք նախարարին անմեղութիւնը կը հաստատէին, «Կռէնկուար» կը պնդէր իր ամբաստանութեան վրայ և կ'ըսէր թէ այդ տեղեկագիրները խեղաթիւրուած են. մինչեւ խորհրդարանի մէջ ալ այս խնդրի առթիւ վիճաբանութիւններ և քուէներ տեղի ունեցան և մեծամասնութիւնը անմեղ հռչակեց նախարարը։ Այս անցուդարձերէ վերջ անոր անձնասպանութիւնը բոլորովին անհասկնալի մը եղաւ։ Աջակողմեանները կ'ըսեն թէ եթէ անմեղ էր անձնասպան ըլլալու պէտք չունէր, իսկ ձախակողմեանները կ'ըսեն թէ խեղճ Սալէնկրօ այնչափ զրպարտուեցաւ, այնչափ հարուածուեցաւ աջակողմեան մամուլին կողմէ որ, ջղայնոտեցաւ և հոգեկան ընկճումի մը մատնուեցաւ, որով չկարենալով հանդուրժել այս չարչարանքին, վերջ տուաւ կեանքին։

Բայց անոր անմեղութեան կամ յանցաւոր ըլլալու խնդիրը դեռ անլուծելի կը մնայ և Ֆրանսայի ներքին կացութիւնը որ արդէն լարուած վիճակ ունէր, այս դէպքին վրայ ա՛լ աւելի տագնապալի դարձաւ։

Ձախակողմեանները կրակ կը մայթքեն աջակողմեաններու դէմ, զանոնք Սալէնկրոյի սպանիչը որակելով։ Միւս կողմէ ցոյցեր կը կատարուին, աջակողմեան «Ֆիկարօ» թերթին պատուհանները կը խորտակուին։ Այս ցոյցերը վաղը կրնան ընդհարումներու տեղի տալ և պայթումի վերածել երկուստեք բռնկած կիրքերը։ Այսպէս, կացութիւնը շատ փափուկ է Ֆրանսայի մէջ և Սալէնկրոյի անձնասպանութիւնը կրնայ մեծ անակնկալներու տեղի տալ։

Նոր անակնկալ մը լուրն ալ Ծայր. Արեւելքէն եկաւ այս շաբթուան ընթացքին, որ է Գերմանիոյ և Ճափոնի գործակցութեան հռչակումը։ Այս գործակցութիւնը կը կայանայ համայնավարութեան դէմ պայքարելու շուրջ։ Բայց յայտնի է թէ խորքին մէջ կը պարունակէ զինակցութիւն մը երկու երկիրներու միջեւ ընդդէմ սովետ Ռուսիոյ։ Արդէն այս երկու երկիրներուն Ռուսիոյ դէմ լարուած յարաբերութիւնները շատ բնական կերպով գուշակել կու տային թէ անոնք պատրաստ են հաւաքաբար գործելու անոր դէմ։ Բայց առ այժմ Անգլիան և Ամերիկան չխրտչեցնելու համար, Գերմանիա և Ճափոն համայնավարութեան դէմ պայքարի ձեւին տակ կը ծանուցանեն իրենց գործակցութիւնը։

Խնդիր է թէ, Անգլիա և Ամերիկա պիտի հաւատա՞ն այս առասպելին թէ ապագայի կնճռոտութեանց մասին իրենք ալ այժմէն իրենց դիրքը պիտի որոշեն։

Այսպէս, ամէն կողմ սկսած է շարժիլ հողը։

ԳԷՇ ՕԴԵՐԸ ԴԱԴՐԵՑՈՒՑԻՆ ՄԱՏՐԻՏԻ ԶԻՆ. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ազգայնականները ետ մղած են կարմիրներու յարձակումները

ՓԱՐԻԶ 21.— Հավաս.— Մատրիտի գործողութիւնները կանգ առին աննպաստ օդին հետեւանքով Առաւօտու ընթացքին, ազգայնականները ամրացուցին իրենց ձեռք ձգած դիրքերը, մինչ անոնց հրետանին կը շարունակէր Մատրիտի ռմբակոծումը։

Կուատարամայի, Էսքիւրիալի և Սիէրէ Կրէտոսի մէջ նմանապէս պակսեցաւ գործունէութիւնը ձիւն տեղացած ըլլալով։

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԹԱՂԸ ՎԵՐԱԳՐԱՒՈՒԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ 21.— Հանրապետական ուժերը երէկ Համալսարանի թաղը և հիւանդանոցը վերագրաւեցին և քիչ մը առաջացան Էսթրամատուրի ճամբուն վրայ։ Թոլէտօ կամուրջին շրջանին մէջ ալ կառավարականները քիչ մը առաջացած են։

ՍԵՎԻԼԼ 21.— Մատրիտի գրաւումը անձամբ պիտի ծանուցանէ զօր. Մօլա համայն աշխարհի հետեւեալ պարզ բառերով.— «Մատրիտի կեդրոնը կը գտնուինք։ Կեցցէ՛ Սպանիա»։

ՌԻՎԵՐԱՅԻ ԶԱՒԱԿԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾ

ՎԱԼԷՆՑԻԱ 21.— Սպանիոյ նախկին տիքթաթէօր Ռիվէրայի զաւակը Ժօզէ այս առաւօտ գնդակահարուեցաւ Ալիքանթի մէջ։

Այս վերջինը, որ կը գտնուէր իր եղբօր և անոր կնոջ հետ պահուած էր Սպանիոյ փախիթներուն։

** Ազգայնականներն ալ գերի բռնած և մահուան դատապարտած են փոխնապետ Քապալլէրոյի զաւակը։

** Պուրպոնեան գահուն թեկնածու Ալֆոնսոյի զաւակը Մատրիտի ճակատին վրայ ազգայնականներու կողքին կռուած ատեն, սպաննուած է։

ՖՐԱՆՔՈՅԻ ԵՒ ՀԻԹԼԷՐԻ ՄԻՋԵՒ

ՊԷՐԼԻՆ 21.— Սպանիոյ ազգայնական կառավարութեան Գերմանիոյ կողմէ պաշտօնապէս ճանաչումէն յետոյ ջերմ հեռագրեր փոխանակուած են Ֆրանքոյի և Հիթլէրի միջեւ։

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ ՇՄԻԹ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆՆԱ 21.— Մամուլը կը շնորհաւորէ Աւստրիոյ արտաքին խորհրդական Կիտօ Շմիթի Պերլին այցելութեան արդիւնքները։

«Ռայխս Փօսթ» պաշտօնաթերթը կը գրէ.— Աւստրիագերման գործակցութիւնը ապահովուած է ապագային համար։ Անոնց շփումին գլխաւոր առանձքը կը կազմէ համայնավարութեան դէմ կանոնաւորաբար պայքարելու երկու երկիրներու համար ներկայացած անհրաժեշտութիւնը։

ՊԷՐԼԻՆ 21.— Կիտօ Շմիթ և Ֆօն Փափէն նոյն օդանաւով Վիէննա մեկնեցան։ Իրենց մեկնման պահուն ողջունուեցան Ֆօն Զէօյրաթի և Հիթլէրի ներկայացուցիչին կողմէ։

ԱՀԵՂ ՊԱՅԹՈՒՄ ՄԸ

իտալական գործարանի մը մէջ

Հռոմ 21.— Մէտրանոյէ կը հաղորդուի որ պայթում մը տեղի ունեցած է Չիլիկայի քիմիական նիւթերու գործարանին մէջ։ 42 հոգի սպաննուած և 21 հոգի վիրաւորուած են։

Անգլիա ե՞րբ պիտի պատերազմի

Անգլիոյ արտաքին նախարարը Էտէն ճառ մը արտասանելով ըսած է որ Անգլիոյ զէնքերը չպիտի գործածուին յարձակողական պատերազմի մը համար։ Անգլիա, ըսած է, պատերազմի պիտի մտնէ, ինքզինքը, յարձակման մը պարագային Ֆրանսան և Պելճիքան և արեւմտեան համաձայնութիւն մը գոյացած պարագային Գերմանիան պաշտպանելու համար։

Նոր գործադուլ Ֆրանսայի մէջ

ՓԱՐԻԶ 21.— Մետաղագործական ճարտարարուեստի ընդհ. գործադուլը պիտի սկսի այսօր։ Ցարդ ոչ մէկ ծանրակշիռ միջադէպ տեղի ունեցաւ։

ԼԻԼ 21.— Մետաղագործական 12000 բանուորներէն 700ը այսօր գործադուլ պիտի հռչակեն, հարիւրին 15 յաւելում պահանջելու համար իրենց օրականին վրայ։ Միւս կողմէ պիտի բողոքեն բանուորի մը արձակման դէմ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԷ ԱՆԹԱՔԻՈՅ ՀԱՅԵՐԸ

ԿԱՐԴԱԼ ԵՐԿՐՈՐԴ ԷՋԻՆ ՄԷՋ

ԹՈՒՐՔ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Իսքէնտէրունի եւ Անթաքիոյ համար

ԵՐԷԿ ՄԻԹԻՆԿ ՈՒԶԵՑ ԳՈՒՄԱՐԵԼ ԲԱՅՑ ԱՐԳԻԼՈՒԵՑԱՒ

ԿԱՐԳ ՄԸ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ

Թուրք ուսանողական միութիւնը դիմում կատարած էր պատկան իշխանութեան մօտ, միթինկ մը կատարելու համար Իսքէնտէրունի և Անթաքիոյ խնդրին առթիւ։

Հակառակ անոր որ չէր թոյլատրուած այս միթինկը, երէկ կէս օրէ վերջ, Ուսանող. միութիւնը փորձեց կատարել զայն, բայց ոստիկանութիւնը արգելք եղաւ այս շարժումին։

Արդարեւ, երէկ ժամը 3ի մօտ՝ նախ քանի մը տասնեակէ բաղկացած ուսանողներու խումբ մը երեւցաւ Թագսիմի հրապարակը, ուր հեծեալ ոստիկաններ դիրք գրաւած էին։ Քիչ յետոյ հետզհետէ, զատ զատ եկող նորեկ խումբերու յաւելումով, ցուցարարներու թիւը կարեւոր բազմութիւն կազմեց, որովհետեւ համալսարանի և բարձրագոյն վարժարաններու այս ուսանողներուն լիսէի աշակերտներ ալ միացած էին։

Ոստիկանութիւնը սակայն, իր կարգապահական բոլոր միջոցները գործադրելով, արգելք եղաւ միթինկի գումարումին և ուսանողները, թափօր կազմած հեռացան Թագսիմի հրապարակէն։ Նոյն ուսանողները Պայազիտի մէջ ալ փորձած էին միթինկ գումարել, բայց հոս եւս արգիլուեցան։

Ոստիկանութիւնը, իբր այս ապօրինի շարժումին պարագլուխներ, ձերբակալած է կարգ մը ուսանողներ, որոնց դէմ օրինական հետապնդում պիտի կատարուի։

ՆՈՐ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՍՈՎԵՏ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Խորհրդաւոր հրդեհ մը

«Տէյլի Էքսփրէս»ի Մոսկուայի թղթակիցը կը հաղորդէ.—

Սովետ պաշտպանութեան ծրագրերը գողցուելուն յաջորդ օրը գիշերանց ահաւոր հրդեհ մը մոխիրի վերածեց Մոսկուայի կեդրոնը գտնուող ծանր ճարտարարուեստի գործավարութեան շէնքը։

Հրդեհը ծագած է երկրորդ յարկէն, ուր կը գտնուէր քիմիական պատերազմի ճարտարարուեստին տարրալուծարանները և ամէնէն արդիական պատերազմի վերաբերեալ գաղտնի ծրագրերը։ Անոնք ամբողջովին փճացած են։

Խուզարկութեան հետեւանքով ծանր ճարտարարուեստի գործավար Օրժոնիքիձէի աշխատասենեակին մէջ քարիւղով թրջուած հրձիգ մը գտնուած է։

Գաղտնի ոստիկանութեան բարձր. պաշտօնատարները կը պնդեն որ շէնքը հրկիզուած է անցեալ շաբթու պաշտպանութեան ծրագրերը գողցնել տուած պետութեան գաղտնի գործակալներուն կողմէ.

Միւս կողմէ, ծանր ճարտարարուեստի գործավարութեան երեք բարձր. պաշտօնատարները ձերբակալուած են։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԵԶԵՐՔՆԵՐՈՒ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

Իտալիա չպիտի լքէ չէզոքութիւնը

ԹԱՆՃԷՐ 21.— Կը հաղորդուի որ կառավարական նաւահանգիստներու բոլոր առեւտր նաւերը սկսած են զինուիլ կառավարութեան կողմէ, արգելք հանդիսանալու համար Ճիպրալթարի մէջ նաւարկութեան և ռմբակոծելու համար Սպանիական և Մարոքի եզերքները «Ճէյմ Փրիմէրօ» և «Ալմիրանթէ Չէրվանթէս» մարտանաւերը պատրաստ են շարժման անցնելու առաջիկայ շաբթու։ Այս նաւերուն նոր զէնքերը հայթայթած են Սովետները։

ՖՐԱՆՔՈՅԻ ՆՈՐ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԱՐԻԶ 21.— Զօր. Ֆրանքօ ազդարարեց օտար նաւերուն այն վտանգը, որ կը սպառնայ իրենց սպանիական ջուրերուն մէջ, ծովու տակէ, ծովու վրայ և օդէն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՓԱՐԻԶ 21.— Լոնտոնէ կը հաղորդեն.— Քանի մը երեսփոխաններ կը կարծեն որ Անգլիա հաւանաբար պիտի ճանչնայ ի մօտոյ Սպանիոյ երկու կողմերը իբրեւ պատերազմիկ։ Նման որոշում մը իրաւունք պիտի տայ ըմբոստ սպանիացիներուն և կառավարականներուն խուզարկել շոգենաւերը բաց ծովու մէջ։ Այս կերպով առաջքը պիտի առնուի լուր բարդութեանց։

Ահաւոր աղէտ մը Ճափոնի մէջ

ԹՕՔԻՕ 21.— Ջրամբարտակ մը քանդուեցաւ, որու հետեւանքով առաջ եկած ողողումը փլցուց 300 տուն և պատճառ դարձաւ 1300 հանքագործներու խեղդուելուն Աքաթիթայի ձորին մէջ

ԼԻՑԹԻ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ ԻՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ

Աշխարհահռչակ համբաւ շահող և երեւելի հանդիսացող մարդոց մասին միշտ ալ հետաքրքրական դէպքեր կը պատմուին երբ ներկայանայ առիթը՝ զիրենք անմոռանալ դարձնող իրենց արուեստը գովելու։ Անոնց կեանքին ամէնափոքր մէկ մասը կամ ամէնակարեւոր մէկ դէպքն իսկ մեծ հաճոյք կը պատճառէ ընթերցողին, և երբեմն ալ օրինակ կը հանդիսանայ հետաքրքիրի մը։ Այս անգամ բոլորովին տարբեր է մեր նիւթը։

Տիեզերահռչակ արուեստագէտներէն դաշնակահար Ֆրանց Լիցթի իր զաւակներուն ուղղած նամակներէն մի քանին պիտի արտատպենք թարգմանաբար, գաղափար մը տալու համար թէ Լիցթ ինչպէս կը հետաքրքրուէր իր զաւակներուն կրթութեամբը, նոյնիսկ իր բազմազբաղ շրջանին։

Լիցթ, ծնած է Հունգարիոյ Ռիտինկ քաղաքը, 1811ին և ամուսնացած է կոմսուհի տ'Ակուլթի հետ, որմէ ունեցած է երեք զաւակ. երկուքը աղջիկ և մէկը մանչ.— Պլանտին, ծնած 1835ին, Գոզիմա՝ 1837ին (Վակնէրի ապագայ կինը) և Տանիէլ 1839ին։ Ինքը, թէ Վայմարի մատուռին երաժշտապետը ըլլալուն և թէ Եւրոպայի զանազան երկիրներու մէջ իր տալիք համերգներուն համար բացակայիլ ստիպուած ըլլալուն պատճառաւ, Փարիզ թողած էր իր զաւակները, Տիկ. Փաթէրսի և Տիկ. Սէն-Մարսի խնամքներուն յանձնելով։ Եւ սակայն, Ֆրանց Լիցթ միշտ հետաքրքրուեցաւ իր զաւակներուն դաստիարակութեամբ և ջանաց միշտ գրաւոր խրատականներ՝ և հայրական յանձնարարութիւններ ուղղել մանաւանդ իր մեծ աղջկան, պատուիրելով որ կարդայ իրմէ փոքրիկներուն ալ։

Մեծ աղջիկը, Պլանտին, ամուսնացաւ 1857ին Էմիլ Օլիվէյի հետ, անոնց մանչ զաւակն է Տանիէլ Օլիվիէ. որ այս անգամ կազմած և լոյս ընծայած է իր մեծ հօր՝ Լիցթի նամակներուն հաւաքածոն, որմէ քաղած ենք մէկ քանին, իրենց յոյժ շահեկանութեանը պատճառաւ։

1850ին, Լիցթ երբ դեռ 39 տարեկան էր, արդէն 15 և 13 տարեկան էին աղջիկները։

Ահա իր մեծ աղջկան ուղղած նամակը.—

11 Դեկտ. 1850

Սիրելի Պլանտինս.

Քու նամակդ, սիրելի զաւակս, մեծ հաճոյք պատճառեց ինծի, անկասկած, գրչիդ արդինքը ըլլալուն համար։ Իմ ալ փափաքս այդ է հիմա որպէսզի կարենամ քեզ ճանչնալ, քաղդատել քու շարադրութեանդ մէջ աւելցած յաջողութիւնդ, և սրբագրել այն սխալները որոնք կրնան գտնուիլ 15 տարեկանի մը ոճին մէջ։ Վարժութիւնը շատ օգտակար է թէօրիին համար, գրէ ինծի միշտ բնական ոճով մը. բայց ջանայ ձեռք բերել այնպիսի վարժութիւն մը որ շնորհ մը տայ քու ոճիդ։ Ուրախ եմ որ հակառակ կարգ մը արգելքներու, լաւ զուարճացած էք։ Այդ օրուան նկարագրութիւնը ըրած ժամանակդ, Տիկ. տը Ֆոնտրասը ձեր երեկոյթին չկրնալ գալուն համար «շատ ցաւեցաւ» կը գրէիք, լաւ է որ այս նախադասութիւնը չգրէիք, քանի որ հրաւիրուած մէկուն չգալը նշմարած էք։ Շատ վստահ եմ որ Տիկ. Ֆոնտրաս իրաւամբ «շատ ցաւած է» Տիկ. Փաթէռսին տեսնելու առիթը փախցնելուն համար։ Բայց, որովհետեւ դուք չէք նշանակէր այդ փափկանկատութիւնը, պէտք է ըսեմ որ այդ խօսքերուն կրկնութիւնը բաւական տղայութիւն էր, որովհետեւ մերժումի մը պարագային, այդ քաղաքավարական նախադասութիւնը ստիպողականութիւն մըն է։

Սիրելի Պլանտին, այդ անհեդի ոճերուն նման, քեզի կը յիշեցնեմ որ, կան նախադասութիւններ և արտայայտութիւններ որոնք կը գործածուին միմիայն իրենցմէ բարձր եղող անձերու կամ իրենց հաւասարներու կամ իրենցմէ ստորադասներու հետ խօսելու համար, դիրքի, տարիքի և արժանիքի համաձայն։ Թագաւորները և ծնողները իրենց հպատակներուն և զաւակներուն կ'ըսեն որ շատ ըրգացուած են զիրենք զոհ ձգելու կամ իրենց հաճոյք պատճառող բաներ ըրած ըլլալնուն համար. Հաճելի ըլլալ կը փափաքին անոնց, որոնց տարբեր տեսակ բան մը ընել անկարելի է։ Եւ որովհետեւ ծնողքներն են որ իրենց զաւակները կ'ողողեն բարիքներով, տղոց կ'իյնայ փափաքիլ իրենց ծնողացը հաճելի ըլլալ։ Որքան ատեն որ տղաքը փոքրիկ են, գոնէ կարող են իրենց հնազանդութեամբ և վստահութեամբ հաճելի ըլլալ։ Երբ մեծնան, կարող են անոնց օգտակար ըլլալ, սնուցանելով, օգնելով, մխիթարելով, պատուելով և հեշտացնելով անոնց ծերութիւնը, և միեւնոյն ատեն յարգանքը պէտք է անոնց պարտադրէ միշտ միեւնոյն խոնարհութիւնը. որովհետեւ, աղջիկս, տղաքը իրենց սիրասուն և խղճամիտ ծնողաց հանդէպ ունեցած պարտքերնին չեն կրնար վճարել, և երբէք չպիտի կրնան փոխարինել անոնց ճաշակ ծ անհանգստութիւնը, տաղտուկը և վիշտը։

Ձեր ոճը ծնած է կարծես երկնաւոր համաստեղութեան ազդեցութեան տակ, որովհետեւ ձեր մօտ բառերը զոյգ զոյգ արշաւած են, ու նամակնիդ ալ կը վերադարձնեմ ձեզի, որպէսզի տեսնէք ընդգծուած երկվեցեակ մը ասացուածքները, որոնք միեւնոյն տողերու մէջ կրկնուած խօսքեր են։ Երբ ընտրութեամբ և իրենց գործածուելիք տեղը գիտնալով գրուի, կրկնութիւններու առաջքը կ'առնուի։ Ինչպէս ըսած եմ, կը փափաքիմ որ ձեր նամակները շատ հոգածութեամբ գրուին, բան մը որ երբեք չարգիլեր նաեւ սրբագրութիւնը։ Յարգանքը կը պարտադրէ ամենանուրբ զգացումները։ Երբ ինծի գրէք. ջանացէք գրի մաքրութեան հոգ տանիլ, բան մը որ գրավարժութիւն ալ պիտի համարուի։

Մինչեւ այսօր դեռ մեծ յառաջդիմութիւն մը չունիք։ Պէտք է խորհիք ձեր նախադասութիւններուն վրայ, որպէսզի ձեր ծնողաց մասին ազնուութեամբ արտայայտէք ձեր զգացումները։

Մարդս կատարեալ կ'ըլլայ այն ատեն միայն երբ բարի սովորութիւնները մեզմէ անբաժան կ'ընենք և ոչ մէկ ատեն կը թերանանք չեղիլ անոնց մէ։

Մնաք բարով, սիրելի զաւակս։ Հսկեցէք դուք ձեր վրայ, սրբագրեցէք և բարելաւեցէք ձեր սխալները. յառաջդիմեցէք, որպէսզի ձեզ հանդէպ ունեցած իմ սիրոյս միանայ քաղցր և մխիթարիչ խաղաղութիւն մը, ձեր միակ վարձատրութիւնը։

ԼԻՑԹ»

(1) Թարգմ. ԶՈՒԱՐԹ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ՓՈԽ ԱՌՆՈՒԱԾ ԳՐՔԵՐՈՒ ՕՐ

Կարդալու համար բարեկամէդ գիրք փոխ առնել և չվերադարձնելը համաշխարհային երեւոյթ է, թէեւ ամբողջ աշխարհի մէջ մարդ չկայ, որ չդատապարտէ երեւոյթը։

Սակայն, միւս կողմէ, ով գիրք ունի և կը մերժէ կարդալու համար փոխ տալ իր բարեկամին, կը համարուի հասարակութեան թշնամի։

Անգլիացիները ինքնայատուկ ձեւ մը գտած են, պայքարելու համար փոխ առնուած գիրքերը չվերադարձնելու մոլութեան դէմ։

Այսպէս, Անգլիոյ մէջ հաստատուած է Կ«արդալու համար փոխ առնուած գրքերու օր»։

Այդ օրը իւրաքանչիւր Անգլիացի պարտաւոր է իր սեղանին վրայ և դարակներուն մէջ գտնուած բոլոր փոխ առնուած գրքերը հաւաքել և ղրկել իրենց տէրերուն։

Առաջին «օրը» ցոյց պիտի տայ թէ անգլ. այս ինքնայատուկ նախաձեռնութիւնը որքա՞ն յաջողութիւն պիտի ունենայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԷ Անթաքիոյ Հայերը

Պատրիարքը «Հայ աշխարհի ամէնէն մեծ կրօնական պետի հանգամանքովս, կը գնահատեմ Հայերու իրենց Թուրք եղբայրներուն հետ գործակցաբար շարժիլը» կ'ըսէ:

Այս խորագրերուն տակ, «Ճումհուրիէթ» իր երէկուան թիւին մէջ, Ա. էջին վրայ, հրատարակելով նաեւ Ս. Պատրիարքին լուսանկարը, հետեւեալը կը գրէ։ տալով Ս. Պատրիարքին, Վարչութեան ատենապետ Պ. Պ. Խորասանճեանի և Ընդհ. Ժողովի ատենապետ Տօքթ. Անտրէ Վահրամի յայտարարութիւնները.

«Մեր հայ հայրենակիցներու շրջանակին մէջ մեծ գոհունակութիւն առթած և հաւանութեան արժանացած է այն պարագան որ Անթաքիոյ, և Իսքէնտէրունի Հայերը, Թուրքերուն հետ գործակցելով, չեն մասնակցած ընտրութեանց։ Հասկնալու և հանրութեան իմացնելու համար թէ որքա՞ն ընդհանուր է այս գոհունակութիւնը, դիմեցինք ամէնէն իրաւասու շրջանակներու և ամէնէն առաջ Հայոց Պատրիարք Մեսրոպ Նարոյեանի։

Նարոյեան հետեւեալ կերպով արտայայտեց մեր հայ հայրենակիցներուն անկեղծ կապը՝ ամբողջ Թրքութեան համար ազգային դատի մը բնոյթը ունեցող Անթաքիոյ, Իսքէնտէրունի և շրջակայից խնդրին հանդէպ.—

«Թուրքերն ու Հայերը, պատմութեան մէջ ապրած են իսկապէս իբր մէկ ցեղ և մէկ ազգ։ Շատ ցաւալի է որ, կայսրութեան վերջին շրջանին, փոխադարձ կարգ մը սխալներ անհասկացողութեան մղած են այս երկու եղբայր ցեղերը։ Հանրապետութեան հիմնարկութենէն յետոյ, որ բոլորին համար երջանիկ զարգացումի և յառաջդիմութեան շրջան մը բացաւ, ամբողջովին անհետացած է այս անհասկացողութիւնը և երկու եղբայրները դարձեալ կ'ապրին իրենց պատմական միութիւնը։ Այն համոզումը ունիմ թէ, հանրապետական այս երջանիկ շրջանը սկսելէն յետոյ, ոչ թէ միայն Թուրքիոյ մէջ գտնուած Հայերը, այլ երկրէն դուրս ապրող Հայերն ալ մեզի պէս կը մտածեն ու դարձեալ մեզի պէս կը զգան։ Հետեւաբար բնական կը գտնեմ Անթաքիոյ Հայերուն իրենց Թուրք եղբայրներուն հետ համընթաց շարժիլը, նոյնը մտածելը, և իբր Հայ աշխարհի ամէնէն մեծ կրօնական պետը, կը գնահատեմ անոնց այս ընթացքը։ Երբեք կասկած չունիմ որ Թուրքիոյ Հայերն ալ գոհ մնացած է Անթաքիոյ Հայերուն այս ուղիղ, բանաւոր և պատուաւոր ընթացքը։ Արդէն մեր կրօնական զաւանանքն ալ կը հրամայէ որ նոյն հողի վրայ ապրող մարդիկ կատարելապէս իբր եղբայր յարաբերին իրարու հետ։ Ինծի համար երջանկութիւն մըն է որ առիթը կ'ունենամ յարգելի «Ճումհուրիէթ» թերթին՝ միջոցաւ հրապարակելու թէ՝ Հայերուն և թէ իմ անկեղծ զգացումներս»։

Ասոր մէկ փայլուն ապացոյցն է Անթաքիոյ Թուրքահայ միութիւնը։ Պէտք չեմ տեսներ նոյն իսկ յայտնելու թէ գնահատումով և հաւանութեամբ կը դիմագրաւենք այդտեղի Հայերուն Թուրքերու հետ միասնաբար գործելը։ Պատմական և աւանդական Թուրքահայ եղբայրութիւնը ոչ միայն Թուրքիոյ, այլ ամէն տեղ և իր ամբողջ ուժովը պիտի ապրի յաւիտենապէս»։

ՏՕՔԹ. ԱՆՏՐԷ ՎԱՀՐԱՄԻ յայտարարութիւնը

Հայ համայնքի Ընդհ. Ժողովի նախագահ Տօքթ. Անտրէ Վահրամ հետեւեալը յայտարարած է.—

«Ամէն բանէ առաջ յայտնեմ թէ, ես համայնքի գործերուն Աթաթիւրքի շրջանին խառնուած հայրենակից մըն եմ։

Այս առաջին պաշտօնիս մեր առաջին պատուաբեր գործը եղաւ, ընկերոջս Պ. Խորասանճիի հետ Չանքայայի մէջ դիմաւորել Լեզանի յաղթական վերադարձող Իսմէթ Ինէօնիւն և իրեն մատուցանել մեր շնորհաւորութիւններն ու յարգանքները։ Այդ շրջանին յառաջացող ամէն օր մղած է մեզ եղբայրական ջանքերու, ձեռք բերելու համար տեւական զարգացումներ մեր հպատակին մէջ: Մենք այլեւս ո՛չ փոքրամասնութիւն, ոչ մեծամասնութիւն եմ. գիտենք։ Մենք Թուրք ենք և միմիայն այս գիտենք և կը պարծենանք ասով։ Մեր դպրոցները կրթ. գործավարութեան ծրագրին համաձայն դաստիարակութիւն կատարող մէկ մէկ Թրքական հաստատութիւններ են։

Ցեղաշրջումին շնորհած այս միութիւնը ապահոված է որ անխարական Թուրք հայրենակիցներ համարին։ Ո՛չ մէկ օտար ազդեցութիւն կամ սահմանէ դուրս ծագած դէպք մը կրնայ խանգարել ասիկա։ Ասոր ամէնէն մեծ օրինակը ցոյց տուաւ Անթաքիոյ Հայերուն՝ մեր դատը եղող Թրքական դատին մէջ՝ Թուրքերուն հետ գործակցաբար շարժիլը։ Մենք ամենեւին չի զարմացանք Անթաքիոյ Հայերուն այս բարեխառնիկ արտայայտութեանց։ պարզ պէս գոհունակութիւն և հպարտութիւն զգացինք։ Որովհետեւ հասկցած էինք որ Հայերը հայրենասիրական զգացումներ ցոյց տալու մէջ ետ չեն մնար իրենց Թուրք եղբայրներէն։

Անթաքիոյ, Իսքէնտէրունի մէջ Թուրք դատին շահիլը, Հայերուն ալ իրենց իրաւունքները շահիլ կը նշանակէ»

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏԸ

Հայոց Պատրիարքարանի Վարչ. Ժողովի նախագահ Պետրոս Խորասանճեան հետեւեալը յայտարարեց.

«Իբր մէկը, որ իր կեանքին մեծ մասը անցուցած է Թուրքերուն հետ և գտնուած է Թուրք պետական ծառայութեան մէջ, յայտնեմ թէ ամէնամեծ նպատակս է։ տեսնել նոյն երկրին զաւակները եղող երկու եղբայր ցեղերը՝ զգացումով և մտածելակերպով նոյնացած և առաւելապէս զարգացած ու զօրացած ընդհանուր մը վիճակին մէջ։ Հանրապետական վարչաձեւը այս բոլորը ապահովեց մեզի։ Այսօր, Թուրքիոյ մէջ, Թուրք և Հայ անունով երկուութիւն մը չկայ։ Կամաւոր կուրեր են անոնք որ չեն ուզեր տեսնել այս իրողութիւնը: Արտասահմանի Հայերուն մեծ մասը կը տեսնէ ասիկա և նախանձելով Թուրք հայրենիքին մէջ ամբողջ այս միութեան իրենք ալ, միւս կողմէ, իրենց բոլոր ջանքերը կը թափեն, նոյն միութիւնը հաստատելու համար իրենց ապրած տեղերուն մէջ։

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԱՆԻՒԻ 100ԱՄԵԱԿԸ

Կարծես անէծք մը կայ հնարիչներուն վրայ։ Արդեօք պէ՞տք է ըսել, թէ հանճարն ու բախտը բնաւ հաշտ չեն իրարու հետ։ Այսպէս, 1836 Հոկտ. 30ին, Հավրի մէջ մեծահանդէս կը տօնուէր առաջին անուսուոր շոգենաւին՝ «Նափոլէոն»ի ժամանումը։ Ճառեր, ատարողութիւններ, պատուանշաններ։ Որովհետեւ անիւին գիւտը ճշմարիտ յեղափոխութիւն մը առաջ պիտի բերէր աշխարհի նաւարկութեան մէջ։ Բայց այդ միջոցին, ո՞ւր էր արդեօք հնարիչը. Ֆրետերիք Սօվաժ անունով ֆրանսացի մը։ Երբ անոր հնարած այդ յոյժ օգտակար գիւտը կը փառաբանուէր և «Նափոլէոն» փորձի համար կը ճեղքէր նաւահանգիստին ջուրերը, զանոնք յաջողութեամբ պատռելէ վերջ այս՛, ա՛յդ միջոցին. ա՛յդ խեղճ Սօվաժը՝ Հավրի բանտին մէջ պարտքի համար դատապարտուած էր. . Բայց հնարիչը իր փիլիսոփայութիւնը չէր կորսնցուցած ասոր համար. բանտին մէջ իր զաւակով և փայտով փոքր մեքենաներ կը շինէր...

Սօվաժ վերջապէս բանտէն հանուեցաւ, և իր առաջին գործը եղաւ ապացուցանել թէ իր հնարած անիւը գործնականին մէջ պէտք եղած կերպով օգտագործած չէին։ Այնուհետեւ Սօվաժ հարստանալիք չունէր խեղճը։ Իր արտօն. գիրը ուրիշներուն ձեռքը անցաւ, և մինչ Ուօթ և Փափէն միլիոններ կը շահէին շոգեշարժ նաւերգութենէն ուրուն հոգին անիւն էր, անզին Սօվաժ հիւանդանոցը կը մեռնէր տարեկան 2000 ֆր. թոշակով։

Ահա այսպէս անցանեն իրք աշխարհի...

ԹՐՔԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ-ԾԱՆՈՒՑԱԳՐԻՆ ՊԱՏՃԷՆԸ

«Ճումհուրիէթ» կը գրէ.—

Անթաքիոյ և Իսքէնտէրունի մասին մեր տուած ծանուցագրին Ֆրանս. կառավարութեան պատասխանը և անոր ի պատասխան տրըւած ծանուցագրին պատճէնը այս օրերս պիտի հրատարակուի։

Երկրորդ սպիտակ գիրքն ալ որ կը պարունակէ այս խնդրոյն շուրջ փոխանակուած ծանուցագրեր ւվաւերաթղթերու հետ շահագրգռուողներուն բաժնուած է։

Այս գիրքին մէջ, բացի ծանուցագրերէն, ցոյց տրուած են Ազգաժողովի ուխտին 22րդ յօդուածը, Սան Ռէմոյի համաձայնութիւնը 20 Հոկտ 1921 թուակիր Թուրքաֆրանս. համաձայնութիւնը և Լօզանի դաշնագրին այս խնդրոյն վերաբերեալ տրամադրութիւնները։

Գիրքը ցայտուն կերպով կ'ապացուցանէ թէ Անթաքիոյ մասին Թրքական դատը ինչքան զօրաւոր հիման մը կը յենու։

Արդարեւ 25 Ապրիլ 1920ին Համաձայնական պետութեանց Սան Ռէմոյի մէջ կնքած համաձայնութիւնը կարգ մը հոգատարութիւններ յանձնած է Անգլիոյ և Ֆրանսայի։ Միայն թէ այս դաշնագրին Սուրիոյ բացատրութիւնը վերջոյ աշխարհագրական սասցուածքէ մը կը բաղկանայ, տրուած ըլլալով որ իրաւապէս յայտնի չէ Թուրքիայէ բաժնուելիք հողամասը։

20 Հոկտ. 1921ին Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովի կառավարութեան և Ֆրանսայի միջեւ կնքուած համաձայնութեամբ վերջ կը տրուէր պ տերազմական վիճակին և վերջապէս կը ճշդէր գիծ մը, որու հիւսիսի և հարաւային կողմերը պիտի քաշուէին Թուրք և Ֆրանսացի զին. գունդերը։

Ֆրանս. պատասխան ծանուցագրին մէջ այս վիճակին, սահմանագլուխ հանգամանք մը կ'ուզուի տրուիլ։

Մեր պատասխան ծանուցագրէն մէջ խիստ զօրաւոր և փձակօն ձեւով մը կ'ապացուցուի խէ՝ եթէ նոյն իսկ ձեռք առնուի Ֆրանս. կառավարութեան պնդած սահմանները կացութիւնը և արդիւնքը կրկին մեր իրաւունքը բացորոշ կերպով ի յայտ պիտի բերէ։

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԴԷՊՔԵՐ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Ատանայէն 20 թուակիր կը հաղորդեն.—

Անթաքիոյ ընտրութիւնները Թուրքերուն ջանքովը կատարելապէս անյաջողութեամբ լրանալէ յետոյ, Սանճագի մէջ Ֆրանսացիներուն ցոյց տուած երեսփոխան, թեկնածուներէն Ատալը Մէհմէտ և Մուսթաֆա Բուսէյրի հրաժարած են։

Զօրեղապէս կը պնդուի որ միւս չորս թեկնածուներն ալ հրաժարելու վրայ են։ Այս կացութեան առջեւ, հետաքրքրութեամբ կը սպասուի թէ ինչպէս տեղի պիտի ունենան ամսոյս 25ի երեսփ. ընտրութիւնները։

Ֆրանսացիներուն Սանճագի մէջ ձեռք առած արտակարգ միջոցները թուլացուած են։ Սանճագի մէջ կառավարութեան հեղինակութիւնը վերջին ծայր ակա է։ Կարգը և հանդարտութիւնը Թուրք տարրը կ'ապահովէ։

Թուրքիայէ Հալէպ գացող ճամբորդները կը ստիպուին փոխել իրենց ճամբան և Իսքէնտէրուն երթալ, տրուած ըլլալով այնտեղ գնո բնոյթը չի հ. սկցուած խորհրդաւոր միջադէպեր տեղի կ'ունենան։

Կարելի չըլլար Հալէպէն ակղեկութիւն առնել փակ ըլլալով Իսքէնտէրուն—Հալէպ ճամբան։

⁂ Իսքէնտէրունէն կը հաղորդուի որ Ատալը ցեղախումբն ալ գրեթէ ամբողջովին զինարկ կրած, ժողովուրդին հետ շարժման անցած է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հաւանական է որ արտաքին գործավար Րիւշտի Արաս բացատրութիւններ տայ Ազգ. Մեծ Ժողովին Բշ.ի նիստին, Անթաքիոյ և Իս_

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՆՈՐ ՊԻՒՏՃԷՆ

Ինչպէս յայտնի է, Հոգաբար- ձութիւնը իր անդամներէն յանձ- նախումբի յանձնած էր ուսումնա- սիրութիւն կատարել՝ հասոյթներու համապատասխան պիւտճէ մը կազ- մելու համար։ Այս ուղղութեամբ կարելի եղած է որոշ եղրակացու- թեան մը յանգիլ, կարգ մը պաշ- տօններ կրճատելով կամ միացնե- լով։ Ժողովը որոշած է այս գեանի վրայ փութացնել իր քննութիւնը։ Յունվար 1էն սկսեալ գործադրու- թեան կարենալ դնելու համար նոր պիւտճէն։

Հոգաբարձութեան ատենապետ Տօքթ. Փէշտիմալճեան 106 յօդ- ուածով ներքին սպասարկութեան կանոնագիր մը պատրաստած ըլլա- լով, որոշուած է բազմագրել զայ և յանձնել անդամներուն և Հիւան- դանոցի Պատ. տնօրէնին, ուսում- նասիրութեան համար Նոր կանո- նագիրը ընդունուելէ վերջ առողջ- ջապահական տնօրէնութեան պիտի ներկայացուի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅԵՐՈՒ

Ռումէն պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ ցանկը բազմաթիւ անձ- նաւորութեանց որոնք ստացած են զանազան կարգի պատուանշաններ։ Այդ անձնաւորութեանց շարքին կը հանդիպինք նաեւ հետեւեալ հայ ա- նուններու. կը գրէ «Արազ»։

Երեսփոխան Պ. Հայրապետ Ադամ- եանց ստացած է Ռումանիա Թագ պատուանշանի հրամանատար կարգը։

Միրակեան Պ. Սարգիս կա- գիէվ ստացած է Ռումանական Աստղ աստիճանին ասպետի կարգը։

Զէթթէ Այպար տակար. անդ- նակի նախագահ Պ. Տամիթ Ասլանաւորով Ռումանական Թագ ասպետի կարգը։

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ Ազգաշխատանքը ցաւով արձանագրած է իր ժը ջան և անձնուէր գանձապետ Տք Մէլիքզովի վերջին գժբաղդութիւնը Տօքթ. Պալըքճեան յայտնած է ան նոյնութեամբ յանձնած է մօտ գտնուած բոլոր դրամները և կանոնաւոր կերպով ներկայ ցուցած հաշիւները։ Ազգաշխատ մի գանձապետ ընտրուած է Պ. Վ հէ Փէքմէզեան։

⁂ Տօքթ. Մելիքով. որուն մէկ խնամքը կը գլացուի Հիւանդ նոցին մէջ, կը մերժէ սնունդ նել, առարկելով որ ախորժակ նի։ Հիւանդը նախորդ օր հանջած է որ տուն փոխադրեն քը, ըսելով թէ կարդալիքներ չիներ ունի։ Իր հոգեկան խան եալ վիճակը կը շարունակէ։

ԹՕՓՖԱՓՈՒԻ դպրոցին մէջ և Դ. դասարաններու միացու համար դիմում կատարուած կրթ. գործավարութիւնը արտ նած է այս միացումը։

ՌՈՒՄԷՆ ծանօթ բեմավար Հայկ Աքթէրեան քանի մը օր առաջ Պուքրէշի ռատիօ—կայա արտասանած է քերթուածներ մէն նորագոյն բանաստեղծութ նէն։

ՎԱՍՏԱԿԱՒՈՐ դերասանու Տիկ. Մարի Ֆէլէկեան, որ վեր Հիւանդանոց փոխադրուած էր առողջութիւնը և իմացականութ նը ամբողջովին քայքայուած ճակի մը մէջ, իր վերջին ժամ կ'ապրի։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ «Իճարէ„ներու հանջը, որոնց մասին դիմում տարուած էր, Էվգաֆի Անգար կեդրոնէն եկած հրամանի պիտի վճարուի։ Մօտ 2000 պահանջը: Նոյն հաշուէն գան իրաւունք ձեռք բերած են ուրիշ թաղեր, որոնց կարգին Ղալաթիա։

կէնտէրունի խնդրոյն մասին

ՖՐԱՆՍ. ԴԵՍՊԱՆԸ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑԵՑ

Ֆրանս. դեսպան Փոնսօ, խընթաց օր կէսօրէ յետոյ այցել է վարչապետ Ճէլալ Պայար երկու ժամ տեսակցած է անոր։ Խիստ հաւանաբար այս տեսակց թիւնը դարձած է Թրքական պասխան ծանուցագրին շուրջ։

ԹՐՔԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ՄԱԼԹԱՅԻ ՄԷՋ

ԽԱՆԴԱՎԱՌ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Մալթայէ 20 թուակիր Անատոլու գործակալութեան մասնաւոր թղթակիցը կը հաղորդէ.—

Մեր նաւատորմը ժամը 8ին, Մալթայի մայրաքաղաքը՝ Լա Վալէթի բացերը դիմաւորուեցաւ բարեկամ երկրին հինգ թորփիլանաւերէ բաղկացած մէկ տորմիղին կողմէ։ Մեր նաւատորմը, շարունակելով իր ճամբան, պահ մը կանգ առաւ Վալէթի նաւահանգստէն 2 մղոն հեռաւորութեան վրայ և իր մէջ առնելով անգլ. թորփիլանաւերու [նաւուղիղ] սպաները յամրաբար և վեհաշուք կերպով մտաւ Լա Վալէթ, ծածանելով հանրապետական դրօշը։ Նաւահանգիստին մօտ մեր նաւատորմը ողջունուեցաւ անգլ. օդային ուժերուն կողմէ։ «Եավուզ» թնդանօթի 21 հարուածներով ողջունեց բարեկամ երկրին հողը և նոյն ձեւով ողջունուեցաւ ցամաքային մարտկոցին կողմէ։ Յետոյ թնդանօթի 17 հարուածով ողջունեց Միջերկրականի անգլ. նաւատորմի հրամանատարը։ Ցամաքային մարտկոցները նոյն ձեւով պատասխանեցին։ Թնդանօթաձգութեանց առեն «Եավուզ» պարզած էր անգլ. պատերազմական սպիտակ դրօշը։

Հանրապետական նաւատորմին նաւահանգիստ մուտքը, խիկարչէս տեսնելու արժանի պատկեր մը կը պարզէր։ Մեր մարտանաւերը խարսխեցին «Բուին Էլիզապէթ» և «Պարհամ» մեծ զրահաւորներուն միջեւ։ Ծովակալ Շիւքրիւ Օքան այցելեց Թուրք ընդհ. հիւպատոսին, յետոյ անգլ. դեր ծովակալին, ընկերակցութեամբ թրքական թորփիլահալածներու և ընդծովեաններու հրամանատարներուն։ Թրք. պատուիրակութիւնը արտակարգ պատիւներով ընդունուեցաւ «Բուին Էլիզապէթ»ի մէջ և մեկնած առեն ողջունուեցաւ թնդանօթի 15 հարուածներով։

Դեր-ծովակալ Սըր Տըտլէթ նոյն ձեւով փոխայց տուաւ և ողջունուեցաւ թնդանօթաձգութեամբ։ Երկու ծովակալներուն այս առաջին հանդիպումը սիրալիր եղաւ։ Յետոյ մեր ծովակալը ցամաք ելաւ այցելելու համար Մալթայի կառավարիչ և հրամանատար ծովակալ Ֆրէնչի։ Ցամաք ոտք կոխած առեն, Շիւքրիւ Օնքա ողջունուեցաւ թնդանօթի 13 հարուածներով։

Յետոյ ինքնաշարժով գնաց կառավարչատունը համակրական ցոյցերու առարկայ դառնալով խուռն բազմութեան մը կողմէ։ Ինքնաշարժերը դանդաղօրէն կ'առաջանային և հազարաւոր անձեր խանդավառ ալաղակներ կ'արձակէին, օդին մէջ նետելով գլխարկները։ Ամբոխը բազմաթիւ անգամներ կեցուց ծովակալին ինքնաշարժը և Թուրք ազգը ծափահարեց յանձին ծովակալին։ Շիւքրիւ Օքանի «Եավուզ» վերադարձն ալ առիթ տուաւ նման ցոյցերու։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին ուսուցիչ կարգուած են ֆրանսացի նկարիչ Լէօփոլ Լուի և յայտնի քանդակագործ Պիւրօ Թավան և Պերլինի նկարիչ Լուի Փարիզէն եկաւ, միւսներն ալ պիտի գան մօտերս։

Գէճ օդերը դադրեցուցին Մատրիտի զին. գործողութիւնները

(Տարունակութիւն Ա. էջէն)

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՅՑԸ

ՍԷՆԻԼ, 21.— Այս առաւօտ հրատարակուեցաւ հետեւեալ պաշտօն. զեկոյցը.— Մեր ուժերը առաջացան Մատրիտի թաղամասերուն մէջ։ Անոնք գրաւեցին բազմաթիւ տուներ Լա Մոնքլօաի շրջանին մէջ, և առաջացան մինչեւ Արկէլլէս փողոցը ծանր կորուստներու մատնելով թշնամին։

Կարեւոր քանակութեամբ ռազմանիւթ գրաւեցինք։ Կառավարական հրետանին մեր ռազմանիւթի մթերքներէն մէկ քանին։ Կառավարականներու հակայարձակումը համալսարանի թաղին մէջ ետ մղուեցաւ։ Այս շրջանին անոնց հրամանատարը գերի բռնուեցաւ։

Արակօնի ճակտին վրայ կառավարականներու հակայարձակումը ձախողեցաւ։

Ցաղթանակ մը տարինք Սօրիայի մէջ, ուր 45 քաղաքապահներ սպաննուեցան։ Ալքօրլօ վայրը գրաւեցինք։

ՄԱՏՐԻՏԻ ՋԵԿՈՅՑԸ

ՄԱՏՐԻՏ 21.— Պաշտպանութեան Խորհուրդը կը ծանուցանէ որ կառավարական ուժերը ընդարձակեցին և ամրացուցին իրենց դիրքերը Քազա Տէլաքէմփի շուրջ հակառակ յորդառատ անձրեւին։ Առաջացանք Իւզէրայի և Քարապանխէլի շրջաններուն մէջ։

Մեր մարտիկները խորտակեցին մարօքցի հեծելազօրքը, որ փորձեց համալսարանի թաղը մտնել։ Ըմբոստ հրետանիին բոլոր հակայարձակումները ետ մղուեցան։ Գէշ օդը արգիլեց հանդիսացաւ օդանաւորդութեան գործունէութեան երէկ առաւօտուընէ ի վեր։

ՊՈՒՐԿՈՍԻ ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ 21.— Գերման կառավարութիւնը նախկին զօրավար Ֆօփէլ գործակատար կարգեց Պուրկօսի կառավարութեան մօտ։

ԱԼԻՔԱՆԹԷ 21.— Անգլ. խորհրդարանի հինգ անդամները այս առաւօտ օդանաւով հոս հասան Սպանիոյ կացութեան մասին տեղեկութիւններ քաղելու համար։

ՌՈՒԶՎԷԼԹԻ վերընտրութեան առթիւ շնորհաւորական հեռագրեր փոխանակուած են Աթաթիւրքի և Միացեալ Նահանգաց հանր. նախագահին միջեւ։

ՄԱՆԱՄԻ մաքսատուրքը գեղչուած է կառավարութիւնը վերջ տալու համար մանածի չահագիտութեան։

ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ նոր կանոնագրին համաձայն, 3 և աւելի յարկով շէնքերուն մէջ վերելակի տեղ պիտի գտնուի, թէեւ վերելակ դրուիլը առայժմ պարտաւորիչ չէ։

ՍԱՓՐԻՋՆԵՐՈՒ խանութները այսօրուընէ սկսեալ կիրակի օրերը փակ պիտի մնան։

ՍԱՐԸԵԱՐԻ նաւամատոյցին մօտ գտնուող գրօսարանը ամբողջութեամբ այրած է, ելեքտրական թելերու շփումէն առաջ եկած հրդեհի մը հետեւանքով։ Գրօսարանը 35,000 ոսկիի ապահովագրուած էր։

ԼՐՏեՍՈՒԹԻՒՆ կատարած ըլլալու ամբաստանութեամբ նախընթաց օր զանփակ կերպով դատուած է Ալաէտտին անուն մէկը։ Այս առթիւ լսուած են ապահովութեան տնօրէն Սալիհ, Ազիզ Հիւրայի և այլ և կին 20 վկաներ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ընդծովեայ մը ընկղմած է նաւու մը հետ ունեցած ընդհարումին հետեւանքով։ Անոր 20 նաւազներէն 8ը խեղդուած են։

ԳԵՐՄԱՆ տնտես. նախարար Շախթ Թէհրան հասած է։

ՄԱՏՐԻՏԻ կառավարութիւնը դիմում կատարած է նպաստաւոր պայմաններով Թուրքիայէ հաւկիթ գնելու համար։

ԱԶԳ. մեծ ժողովը նախընթաց օր ընդունած է արժէթուղթերու օրինագիծը որ Թրքական դրամին արժէքը պահպանելու նպատակով 3 ամիսէն մինչեւ մէկ տարի բանտարկութեան կը դատապարտէ բոլոր անոնք որոնք արտասահման արժէթուղթ կը փախցնեն։ Ասկէ զատ արժէթուղթերն ալ պիտի գրաւուին։ Այս առթիւ երեսփոխան Պերճ Թիւրքեր դիտել տուած է որ զինադադարի ընթացքին մեծաքանակ ոսկեդրամ փախցուած է և ըսած թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնուած են նման պարագայի մը արգիլք հանդիսանալու համար։ Ելմտ. գոր. ծավարը պատասխանեց ու հարկ եղած կազմակերպութիւնը գոյութիւն ունի ասոր համար։

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն

Հիմնուած 1889ին

Պէյօղլու, Ասմալը Մէսճիտ թիւ 20

Հեռաձայն 41630

Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք։ Մեր սպարանքները լաւագոյն և աժանագին են։ 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազդներ ու մահարձաններ։

Գիշերային սպասարկութիւն, Թէքքէ. Պալքօն Չըքմազ փողոց։

Հեռաձայն 44031։

Դագաղակիր օթօներ, 3 ոսկիէն սկսեալ։

ԾԱՆՕԹ ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐ

ՕՐ. Գ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆԻ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Տեղի կ'ունենայ 26 Նոյ. Եշ. օր, ժամը 6 30ին

ՍԻՆԷ ՍԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

հետեւեալ ճոխ յայտագրով.—

Bach.— Fantaisie chromatique
Schumann.— Carnaval op. 9.
Chopin.— Etude en mi maj.
Scherzo.
Roger-Ducasse.— Morcaau de lecture à vue.
Bartevian.— Chanson de la fileuse.
C. Gazarossian.— Six pièces.
a) Prélude.
b) L'oiseau à ma fenêtre.
c) Paresse.
d) Dansons!
e) Sur la montagne.
f) Au son du davoul.
Gomidas.— Deux danses.
Liszt.— Mephisto-valse.

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ
ՆՈՐ ՇԻՇԼԻԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ

Կիրակի օր, 8 Նոյմ., մեծամասնութիւն գոյացած չըլլալով, Միութեանս տարեկան ընդհ. ժողովը կը կրկնուի մեր հաւաքատեղիին մէջ այսօր կիրակի, ժամը ճիշդ 9ին։

Ներքին կանոնագրին տրամադրութեան համաձայն, այս անգամ ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն համարուելով ժողովը կը բացուի։

ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆԻ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ
ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ՄԱՐՄՆՈՅՆ
ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Աղքատախնամ Մարմինս, իր տարեդարձին տօնակատարութեան առթիւ, կազմակերպած է մատաղօրհնութեան նմանաւոր հանդէս մը այսօր Նոյմ. 22, կիրակի։

Այս առթիւ պիտի պատարագէ և քարոզէ Գեր. Տ. Գէորգ Արքեպս. Ասլանեան և յաւարտ Ս. պատարագի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի Աղքատախնամիս սատարող բոլոր բարեսէր թաղեցիներուն և հեռաւոր բարերարներու ննջեցելոց հոգիներուն ի հանգիստ։

Ս. պատարագի բազմաձայն երգեցողութեանց և բոլոր հանդիսութեանց պիտի մասնակցի Ս. Վարդանանց երգչախումբը՝ իր ամբողջական կազմով։

Շաբաթ երեկոյ տեղի պիտի ունենայ մատաղցու ոչխարներու զենման սրտառուչ արարողութիւնը, նախագահութեամբ պատարագիչ Սրբազանին։

Այս առթիւ կը հրաւիրուին հեռաւոր և մօտաւոր բոլոր բարեսէր թաղեցիները, քոյր կազմակերպութիւնները իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ յարգանքի սոյն հոգեւոր արտայայտութեանց։

Մատաղցու ոչխար կամ աքաղաղ նուիրել փափաքողները կրնան անձնել ամէնէն ուշ մինչեւ Նոյ., 21 շաբաթ օր եկեղեցիին բանկալը, կամ գանձապետ Պ. Օննիկ Ամպարճեանի, Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի թիւ 47։

Սկզբ. ժամերգութեան 8, Ս. պատարագ 10։

Ընդունելութիւն Ալաճաճեան սրահը։

ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ԵՐԹԱՔ

ՍԻՆԷ ՍՈՒՄԷՐ

լսելու հանրութեան կուռքը, փարիզեան երգիչը

ԹԻՆՕ ՌՕՍԻ

որ կ'երգէ իր ամենամեծ յաջողութիւնը

ՉԻ... ՉԻ...

Իր առաջին ֆիլմին

ՄԱՐԻՆԷԼԼԱՅԻ ՄԷՋ

Իվէթ Լըպօնի և Քորսիքայի 40 կիթառածուներու հետ։

Ցուցուածաբար.— Կենդանի պատկերներ և Ֆօքս Ժուրնալ

ԹՕՔԱԹԼԸԻ

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ

ԹՕՔԱԹԼԸ

Հնորածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է

ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐ ՂԷՆԻ

... մասնաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութ... մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։

ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ

Ցանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։ ՃԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։ ՔԱԼԱԼԱՏԵՔԱՑԻ ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլհամրա)

ՍԻՆԵՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՈՒՋԱԹԻՍ ՊԷՍ Կ'ԱՊՐԻՄ

Ֆրանսերէն խօսուն հիանալի ֆիլմը, մասամբ դարձուած Քորֆուի և եգէականի կղզիներուն մէջ, առաւել քան երբեք գեղանի և հրապուրիչ

ԺՕԱՆ ՔՐԱՎՖՕՐԹԻ ԿՈՂՄԷ։

ՄՕՏԷՐՆ ՍԻՆԷՄԱՆ

կը ներկայացնէ երկու հոյակապ ֆիլմեր միանգամայն

ՔԼՕ ՔԼՕ

գեղեցիկ օփէրէթը դարձուած Վիեննայի սոխակ ՄԱՐԹԱ ԷԿԷՐԹԻ կողմէ և

Քալիֆօրնիոյ Ցելուզակները

արկածախնդրական մեծ ֆիլմը դարձուած ՀԷԼԷՆ ՄԷՔ և ՊՈՒՔ ՃՕՆԷՍԻ կողմէ

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ

Ցարդ իրագործուած երգեցիկ ամէնէն հոյակապ ֆիլմը

ՍԻՐՈՅ ԱՐԵՒԸ

որուն դերակատարներն են ԺԱՆ ՔԻՓՈՒՐԱ, Ֆրիէտլ Ցէֆա և Թէօ Լինկէն ու Վիեննայի մեծ օփէրային բոլոր արուեստագէտները։

Այս հիանալի ֆիլմին մէջ պիտի տեսնէք ԹՈՒՐԱՆՏՕԹ մեծ օփէրային երկու տրարները

Ցուցուածաբար՝ Ֆօքս Ժուրնալ

ՎԱՂԸ ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԲՈԼՈՐ ՑՐՈՒԻՉՆԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ 84ՐԴ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի — Թիւ 20 —

ՀԱՆԳՍՏԱԲՈՒԺՈՒՄ

ԱԼՏՐԷՋ ՀԸՔՍԼԻ

Թօնինոյի ընթացքը Մուարաի հանդէպ փոխուեցաւ։ Մտերմութիւնը սկսաւ քաղաքավարութիւնը կուրցնել և վարուելակերպը դարձաւ անվերապահօրէն մտերմիկ։ Երբ բացակայութենէ մը վերջ կը տեսնէր զայն, «էպէնէ, թէզօրօ» (էհ ուրեմն, գանձս) կ'ըսէր ոչ-վիպային շեշտով մը և մէկ երկու անգամ ուռին կամ կռնակին կը զարնէր, ձի մը շոյելու պէս։ Կը զոյլատրէր հիմա որ Մուարա իր պիտոյքները և նոյնիսկ պէտք ունեցածները գնէր։

Մուարա երջանիկ էր Թօնինոյի ծառայելով։ Անոր հանդէպ իր ունեցած սէրը, — գէթ մէկ երեւոյթով — սորնացած էր։ Իր նուիրումին մէջ Մուարա շան մը կը նմանէր։ Այս պաշտամունքը Թօնինոյի հաճելի թուեցաւ այնքան ատեն որ ան կը կայանար կաքով պտոյտներու, թելադրանքներ ընդունիլ տալու և նուէրներ ստանալու մէջ։

— Պէտք չէ որ ընես, սիրականս, պէտք չէ, կը բողոքէր ամէն անգամ որ Մուարա նուէր մը կուտար իրեն։ Եւ սակայն ընդունեց մարգարիտէ փողկապի ասեղ մը, զոյգ մը ադամանդեայ կիտուածաւոր թեւնոցի կոճակներ և ոսկեայ և պլաթինէ ժամացոյց մը։ Բայց Մուարաի պաշտամունքը տարբեր երեւոյթներով ալ կ'արտայայտէր ինքզինքը։ Սէրը տուածին չափ ալ կը պահանջէ։ Մուարա շատ պահանջկոտ էր — կ'ուզէր ունենալ Թօնինոյի սիրտը, ֆիզիքական ներկայութիւնը, զգացումները, խոստովանութիւնները, ժամանակը, հաւատարմութիւնը։ Բռնակալ էր իր պաշտամունքի քծնանքին մէջ։ Կը նեղէր զայն իր նուիրումովը։ Թօնինօ ձանձրացած և զզրգռուած էր այդ անհատնում սէրէն։ Ամէնազէտ Պէրթօն,— որուն կը պատմուէին այս ցաւերը — խրատեց իրեն ուժգին միջոցի մը դիմել։ Կիները, ըսաւ ան, պէտք է իրենց տեղը մնան, հաստատ կերպով։ Շատ աւելի կը սիրեն եթէ քիչ մը գէշ վարուին այրերը անոնց հետ։

Թօնինօ հետեւեցաւ բարեկամին խրատին և աշխատութիւն, ընկերային պարտականութիւններ, եւն. պատրուակելով, այցելութիւնները նուազեցուց։ Ի՜նչ թեթեւացում ազատիլ այդ տաղտուկէն... Վերադարձած Մուարա նուիրեց սաթէ սիկարակալ մը։ Թօնինօ բողոքեց, ընդունեց, բայց չի փոխադարձեց նուէրը իր ներկայութիւնով։ Ադամանդէ շապիկի կոճակներու կազմած մը լաւագոյն արդիւնք չի տուաւ։ Անորոշ և մեծաքարբառ ձօնով Թօնինօ խօսեցաւ իր սպարէզին և անդադար գործելու կենսականութեան մասին։ Չայն աւելի յաճախ տեսնել չի գալուն պատճառը այդ էր։

Կէսօրէ մը վերջ, Մուարաի լեզուին ծայրը եկաւ. պիտի ըսէր թէ անոր ասպարէզը «ինք» կրնար ըլլալ, թէ պիտի տար անոր ինչ որ փափաքէր, եթէ միայն.. Բայց ձօնին աւելի խօսքերուն յիշատակը ցնցեց զինքը։ Սարսափեցաւ խորհելով թէ Թօնինօ կրնար նաեւ չի մերժել այդ առաջարկը։

— Այս գիշեր ինծի հետ ընթրէ, խնդրեց ան, թեւերը երիտասարդին վզին շուրջ անցնելով։

Թօնինօ թոյլ տուաւ որ համբուրէ զինքը։

— Երանի թէ կարենայի մնալ, ըսաւ կեղծաւորութեամբ։ Բայց այս գիշեր կարեւոր գործ մը ունիմ։

Այդ կարեւոր գործը Պէրթօյի հետ պիլարտօ խաղալ էր։

Մուարա վայրկեան մը լուռ անոր նայեցաւ։ Յետոյ, թեւերը վար ձգելով, անդին դարձաւ։ Թօնինոյի աչքերուն մէջ տեսած էր ձանձրոյթի արտայայտութիւն մը որ սարսափեցուցած էր զինքը։

Ամառը անցաւ, բայց Մուարաի հոգիին մէջ փայլ չկար արեւի լոյսին հետ մրցելու համար։ Օրերը կ'անցընէր դժբաղդութեան մը մէջ որ փոփոխաբար անհանգիստ և զգայազիրկ էր։ Ջիղերը սկսան նորէն, իրենց անպատասխանատու կեանքը վարել իր կամքէն անջատ։

(Շար.)

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՏԱԼՄԱՑԻԱ

Դշ., 18 Նոյ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա. Գոսթանցա: Սուլինա, Կալաց, Իպրա-յիլ: ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 19 Նոյեմ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ:

ԻԶԷՕ

Եշ., 19 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գօսթանցա, Օտեսա, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ:

ԱԼՊԱՆՕ

Շբ. 21 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միթիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ:

ԳԱՄՓԻՏՕՅԼԻՕ

Բշ., 23 Նոյմ. ժամը 12ին դէպի Իզմիր Սելանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Նափօլի, Մարսիլիա, Ճենովա:

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մերքէզ. Րըխթըմ խան, Կալաթա Թէլէֆօն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656:

Գործակալութիւնս հոլանտական չոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր Նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսըման տալ:

DEUTSCHE LEVANTE LINİE.

G. M. B. H.

HAMBURG

Deutsche Levante-Linie Hamburg A-G, Hamburg.

Atlas Levante - Linie A-G. Bremen

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվերսի, Պոլսոյ Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ, Համպուրկէն, Պրէմէնէն, Անվէրսէն, և Պոլիս սպասուած շոգենաւեր:

Macedonia	այժմ Պոլսոյ մէջ
Ssmos	Նոյ. 23ին

[illegible]

Macedonia	մինչեւ Նոյմ. 22ին

Մօտաւորապէս մեկնումներ Պոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ, Անվէրս և Ռօթէրտամ

Milos բեռ կ'առնէ Նոյ: 23—24ին

ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԷՓԼԻՆ»-ով

Ուղղակի քօնէսըմաններ և ճամբու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու համար:

Աւելի և ըստ տեղեկութեանց համար դիմել Տէօյչ Լէվանթ Լինի Թուրքիոյ չոգենաւային գործակալութեան Ղալաթիա. Ցէվահիր - ճի խան, հեռ. 40319 —40764

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792:

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ:

Hercules	»	16—20 Նոյ.
Tiberius	»	21—25 Նոյ.
Hermes	»	26—30 Նոյ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հանսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները:

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Tiberius	Նոյ. 19 ին
hermes	Նոյ. 26ին
Vulcanus	Նոյ. 30ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Vulcanus	Նոյ. 11ին
Ulysses	Նոյ. 16ին
Titus	Նոյ. 23ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Չինկթաօյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քօնկի, Սինկափուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ:

Պիրէօս, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կլասկօ:

Lima Maru		այժմ Պոլիս է
Toyooko	»	Դեկ. 8ին
Dakar	»	Յնր. 18ին

Compagnia İtaliano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար:

Զբի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պտոյտներու տոմսակներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ

Հարիւրին 5 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ:

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան,

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար:

Sahibi ve yazı işleri müdürü

HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer

ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշերը ժամը 20ին

Այսօր թագրմը արւասընտա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Մասքարա

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Գործածող ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒՆ ակռաները ահա այսպէս մարգրիտ կը դառնան

Ձեր փոքրիկներուն ակռաներուն չատ ուշադիր եղէք և խնամք տարէք:
Փոքր տարիքին խանգարուած ակռաները ի վերջոյ չեն շտկուիր:

RADYOLİN

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քերական Ընթերցարան 30 ղրշ.

Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 ղրշ.

» Ընթերց. Բ. տարի 40 ղրշ

» » Գ. Դ. տարի 75 ղրշ.

ԴԻՄԵԼ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Անգարա Ճամբայ

Լէչիա էֆ. խան Թիւ 14

միայն քանի մը վայրկեանէ հաստատուած ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԻՓԻՆ

Ամէնէն սաստիկ գլխու ցաւերը անմիջապէս կը դադրեցնէ, բոլոր ցաւերը խիթերը կը կասեցնէ: Մանաւանդ զգեցիկ է հարբուխի, կրիփի, ակռայի, մէջքի, ջիղերու ցաւերուն, յօդացաւի, պաղառութեան առաջ բերած տառապանքներուն դէմ:

GRİPİN

Ռատիօլին ակռայի բաթի գործարանին մասնագէտ քիմիագէտներու կողմէ կը պատրաստուի

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(160)(

ՄԻՇԵԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻՋԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

▼▼▼▼

ԼԹ

ՕԺԻՐԻՆ ԱՌՏՈՒՆ

Սակայն Կրէնկօնէօր խանդաղատանք մը կը տածէր հանդէպ այն թագաւորին, որ առատաձեռնօրէն կը վճարէր իրեն: Որով ինքն ալ կ'ուզէր գոհացումին մը ընել անոր, բայց աւելի զոհողութեամբ:

— Ո՛չ կեանքս. կ'ըսէր ինքնիրեն, լաւ է որ կեանքս պահպանեմ, բայց անվտանգ վէրք մը կուտամ: Խաչոր: այլեւս չեմ տեսներ ընկերս: Ո՞ւր կրնայ ըլլալ անիկա: Հէ՛յ, ասպե՛տ: Մութ գիշեր է: Ձանանք լուսաւորել քիչ մը կացութիւնը:

Այդ պահուն կ'անցնէր քիւի մը մօտէն, որուն խոռը փայտէ սուրբ մը կար, աջ ձեռքը վեր առած՝ օրհնութեան ձեւով: Իր ոտքերուն տակ թանձր զաւաթի մը մէջ պատրոյգ մը կը վառէր:

Կրէնկօնէօր վրան խուզարկեց և գտաւ պզտիկ մեղրամոմ հը զոր վառեց լուսակալէն, յետոյ գրպանէն հանեց քառակուսի առաւ կայ մը, որ խաւաքարթէ յատակի վրայ կը ծալլուէր և ունէր ցողուն մը:

Ասիկա իւղոտ թուղթէ լապտեր մըն էր, զոր կը գործածէին գիշեր ատեն փողոցին մէջ պտտող քաղաքացինները: Այս լապտերները կը ծալլէին, այնպէս որ ասիկա եղածին չափ քիչ տեղ կը գրաւէին գրպանի մը մէջ: Ժամէն Կրէնկօնէօր, լապտերը ձեռքը, սկսաւ վեր զել ասպետին հասնելու համար: Այս կերպով շրջանը ըրաւ Սէն-Բօլ Ապարանքէն մինչեւ Սէն, որմէ վեր ելաւ, և ի վերջոյ իր փնտռածը նշմարեց ցած փոքրիկ դրան մը մօտ: Ասիկա այն դուռն էր ուսկից Բասավան մեկնած էր Սէն-Բօլ Ապարանքէն՝ Օտէթի և Շառլ Զ.ի կողմէ Հիւբոլլօնէն ազատ արձակուելէ ետքը: Բախտը զինքը հոն տարած էր: Ըստ սովորութեան, այդ տակ առջեւ պահակ չէր սպասէր:

Բայց կ'երեւայ թէ այդ գիշեր սովորականէն աւելի նախազգուշութիւնները ձեռք առնուած էին, որովհետեւ Կրէնկօնէօր պարիսպէն վեր ցցուիլը տեսաւ ազեղնաւորին անշարժ սիլուէթին:

— Հէ՛յ, գոչեց Կրէնկօնէօր մօտենալով, հէ՛յ տիար ասպետ, ի՞նչ կ'ընէք այդ դրան առջեւ: Եկէք թղթախաղ խաղանք քեզի հետ:

Կրէնկօնէօր ինքզինքը զուարթ ցոյց կուտար և այս կերպով կը մըխիթարէր այդ երիտասարդը, որ սարսափահար հիացում ներշնչած էր:

Այսպէս խօսելով, Կրէնկօնէօր արդարեւ նստաւ խոտին մէջ, իր մօտ դրաւ ճրագը և գրպանէն հանեց խաղաթուղթ մը, զոր առջեւը տարածեց:

— Քաշուեցէ՛ք, գոչեց աղեղնաւորը վերէն: Ո՞վ է այդ լապտերաւոր մարդը:

Կրէնկօնէօր վայրկենապէս ոտքի ելաւ:

— Ահաւասի՛կ, ըսաւ գարմանալի հարցում մը: Ի՞նչ կ'ըսէք դուք տիար ասպետ Հէ՛, քա՛ջս, չե՞ս տեսներ որ ասիկա Դիոգինէսի լապտերն է:

— Ատիկա չհետաքրքրեր զիս, հեռացէ՛ք:

— Դիոգինէսի լապտե՛րը, յարեց Կրէնկօնէօր: Ես մարդ մը կը փնտրեմ թուղթ խաղալու համար:

Պահ մը լռութիւն տիրեց: Նիզակաւորը ծռեցաւ և նուաղ սպառնական ձայնով մը ըսաւ:

— Թուղթ խաղալու համա՞ր...:

— Անշուշտ:

— Ո՞ւր են խաղաթուղթերը:

— Վա՛յ անպիտան, աչքերդ չե՞ն տեսներ: Դիոգինէսի լապտերը աղէկ մը կը լուսաւորէ կոր զանոնք:

— Կը ճանչնամ ձեզ հիմա, ըսաւ ընդհուպ պահակը, դուք տիար Կրէնկօնէօրն էք:

Բասավան որ նախապէս ո՛չ մէկ ուշադրութիւն դարձուցած էր այդ տարօրինակ վիճաբանութեան, մա ջղագրգիռ մարդ կ'ընէր: Վերէն նիզակաւորը ծռէր: Վարը ժամէն Կրէնկօնէօրի հակայ հասակը ցցուէր:

— Իզո՛, գոչեց նկարիչը: Կրէնկօնէօր, այո՛, նորին Վեհափառութեան խաղաթուղթ նկարողը: Կրէնկօնէօր որ մարդ կը փնտռէ թղթախաղ խաղալու համար, որովհետեւ շատ խմած է Թրիւի գինետան մէջ և չկրնար քնանալ, և որ կ'ուզէ կորսնցնել կամ կրկնապատկել քսակին մէջ ունեցածը:

Կրէնկօնէօր չլսեց նիզակաւորին արձակած հարցը: Սակայն Բասավան լսեց, որովհետեւ յանկարծ քայլ մը առաւ դէպի Կրէնկօնէօրը և պաղ ձայնով մը ըսաւ:

— Ես ձեր փնտռած մարդն եմ:

— Ի՞նչ, ըսաւ Կրէնկօնէօր:

— Այո՛, ես շատ խմած եմ: Ես ալ չեմ կրնար քնանալ: Խաղա՛նք:

(Շար.)